

DESEMBRE, 2021

OBSERVATORI TERRITORIAL DE CULLERA

NEWSLETTER TRIMESTRAL

CÀTEDRA CIUTAT DE CULLERA

SCAN ME

EDICIÓ ESPECIAL

IMPACTE DE LA COVID-19 A CULLERA

En aquest número

Presentació del número especial

Impacte social i sanitari del COVID-19

Impacte del COVID-19 sobre l'economia local

Ocupació turística i gestió de les platges

IIDL: Sede UVEG: C/ Serpis, núm. 29, Edifici d'Instituts 4º
46022 - València

Correu: catedracullera@uv.es

CÀTEDRA CIUTAT DE CULLERA

Newsletter COVID-19

Número especial

La crisi sanitària de la COVID-19 ha paralitzat bona part del sistema productiu del país, colpejant durament tant a la societat com a l'economia. En matèria de gestió, ha posat a prova tots els mecanismes de resposta de les diferents administracions. En aquest context tan complex que ha suposat la pèrdua de vides humanes, el turisme ha sigut un dels sectors econòmics més sensibles a la pandèmia, afectant directament en el comportament de la demanda turística, en la gestió dels fluxos, la imposició de mesures de prevenció o a la mateixa organització de l'espai públic. Les limitacions imposades que han patit les empreses, s'han reflectit en matèria d'aforaments en instal·lacions, mesures higièniques, limitació d'horaris, facturació i afectació en el mercat laboral.

Per aquest motiu, la Càtedra Ciutat de Cullera publica una Newsletter específica dedicada a resumir l'impacte que la crisi sanitària de la COVID-19. Aquest número especial, ha de ser entès com un primer balanç de l'impacte del virus a la ciutat. No obstant això, es tracta d'una qüestió encara no resolta definitivament a l'any 2021. És ben segur que es realitzaran altres estudis i informes més específics i detallats al futur. En aquest número, s'aborda un primer apartat de caràcter social, un altre d'ordre més econòmic i un tercer orientat a la gestió de fluxos i l'estat de les platges en temps de pandèmia. Aquesta publicació ha de ser presa com a base d'una primera explotació de dades estadístiques publicades, per la qual cosa estan disponibles i accessibles des de diferents portals específics.

ASPECTE SOCIAL

En aquest apartat s'analitzarà com ha sigut l'impacte social i sanitari de la COVID-19. Per a això s'han utilitzat paràmetres com el núm. de PCR+ per mesos, l'assistència sanitària i altres fonts de valoració indirecta com són els registres en el banc d'aliments.

ÀMBIT ECONÒMIC

Estudia l'impacte de la COVID-19 a l'esfera laboral. En aquest apartat s'estableix una comparativa entre l'atur registrat durant la crisi financera de l'any 2008 i la crisi sanitària. El número de ERTES en les empreses afectades per la COVID-19 i les ajudes atorgades per l'Ajuntament, completen aquesta llista.

IMPACTE EN ELS TURISTES

S'observa el reflex de la pandèmia posant especial atenció en la gestió de l'arribada de turistes (nivell d'ocupació) i la seua possible translació a les zones de bany. També s'exposa un breu balanç de les mesures imposades als banyistes, a l'efecte de controlar els aforaments i les mesures de seguretat.

Impacte social i sanitari de la COVID-19

Indicador rellevant: Contagiats per COVID-19, assistència sociosanitària i persones inscrites en el banc d'aliments.

En aquest apartat s'analiza l'efecte que ha tingut la crisi sanitària de la COVID-19 sobre la societat local al municipi de Cullera. Per a afrontar el problema, es van establir plans de contingència i mesures de salut pública (com el confinament, l'ús de mascaretes i el distanciament social), per la qual cosa ha suposat un canvi substancial en la vida quotidiana de les persones.

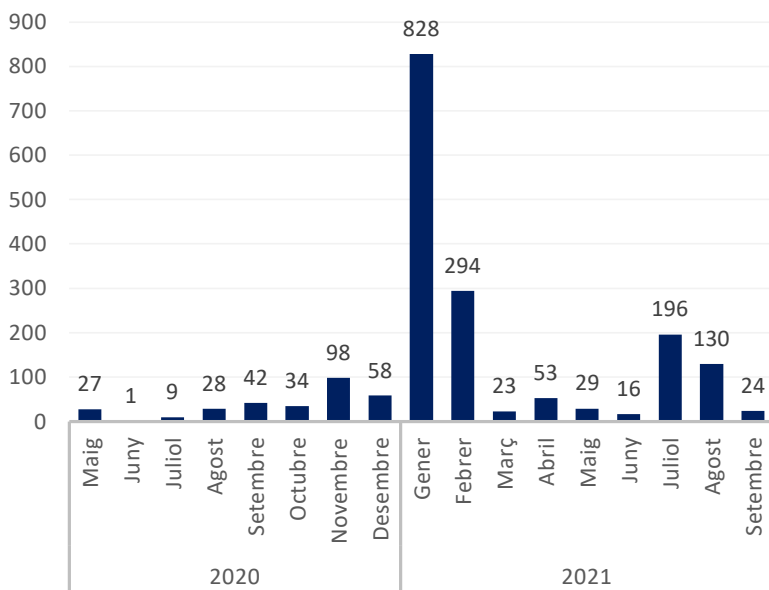

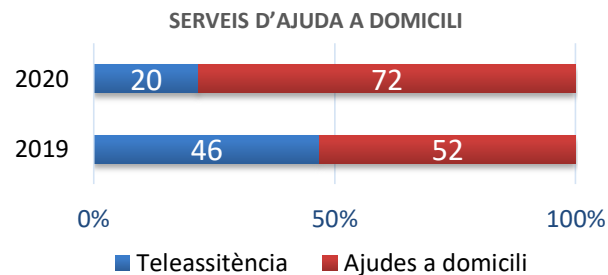
Figura 1: PCR + durant la pandèmia COVID-19 a Cullera

El nou virus denominat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) com a SARS-CoV-2 i causant de la COVID-19, porta acompanyant-nos 18 mesos si es pren com a referència el mes de gener de 2020. A data de 30 de setembre de 2021, Cullera ha registrat un total de 1890 contagiats i 37 morts per aquest virus.

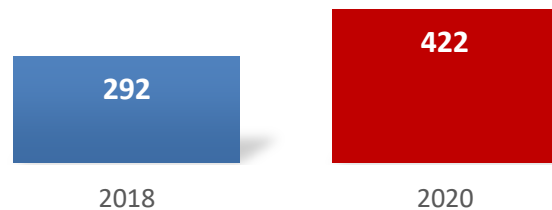
El ritme de contagis ha anat variant durant tot aquest temps. Tant és així, que quasi el 60% dels contagis i més del 80% de les morts que es van produir a Cullera, es centren en els mesos de gener i febrer de l'any 2021, registrant-se un total de 1122 contagis i 32 morts durant aquests dos mesos.

També durant l'estiu del 2021 es van comptabilitzar un total de 342 contagis durant el trimestre de major afluència turística (juny, juliol i agost). No obstant això i gràcies a l'aplicació generalitzada de les vacunes, durant aquest període no s'ha produït fins hui cap mort més a causa del COVID-19.

Cullera ha tingut una de les taxes de contagi per habitant més baixes de la seua zona. Un total de 8,53 per cada 100 habitants han patit el virus, per la qual cosa suposa un valor més baix que municipis veïns com Sueca (8,81), Tavernes de la Valldigna (9,70), Alzira (9,67) o Algemesí (11,71).

Nº DE REGISTRES EN EL BANC D'ALIMENTS

Figures 2 y 3: Serveis d'ajuda a domicili (SAD) i registres en banc d'aliments

L'arribada de la COVID-19 també ha posat a prova els sistemes sanitaris i de serveis socials. Les mesures de política econòmica adoptades per a mitigar la caiguda d'ingressos, han sigut una eina que ha compensat significativament el descens de rendes que s'hauria produït en la seua absència.

Si ens enfoquem en l'impacte de la crisi sobre els serveis socials municipals, s'aprecia clarament que el servei d'ajuda a domicili (SAD) ha registrat un canvi en la seua dinàmica. Mentre que en 2019 les ajudes mitjançant teleassistència eren del 47%, durant l'any 2020 únicament ha sigut del 22% les persones que van sol·licitar aquest tipus d'assistència. Anotar que el 78% de les persones (2021), van sol·licitar l'ajuda a domicili, per la impossibilitat de desplaçar-se a altres recursos assistencials (residències).

També augmenta el nombre de registres en el banc d'aliments. Així, ONGs com Càritas Cullera va ajudar a un total de 422 persones durant l'any 2020, enfront de les 292 persones registrades l'any 2018 (sempre com a conseqüència de la crisi econòmica i pandèmica).

IDEES PRINCIPALS:

- ✓ Crisi COVID-19: 1890 contagiats i 37 morts fins el 30 de Setembre.
- ✓ El 60% dels contagis i el 80% de les morts, es van produir entre gener i febrer de 2021.
- ✓ Cullera: 8,53 contagiats per cada 100 habitants, és una de les xifres més baixes en el seu entorn geogràfic més immediat.
- ✓ El nombre de serveis a domicili es manté, però augmenta la demanda d'ajudes a domicili enfront la teleassistència l'any 2020.
- ✓ Indicador indirecte de la crisi: Augmenta el nombre de persones registrades en el banc d'aliments (422 en 2020).

Impacte del COVID-19 sobre l'economia local

Indicador Rellevant:

Atur registrat, ERTES i ajudes directes per COVID.

Aquest indicador mostra el nombre de persones que es troben aturades al municipi de Cullera. A partir de les dades publicades pel SEPE, s'estableix una comparativa de la variació del nombre de persones registrades en l'atur durant la crisi financera de l'any 2008 i l'existent durant la crisi sanitària del COVID-19 al 2020. Els ERTES aprovats per sectors i les ajudes directes de l'Ajuntament, completen aquest apartat.

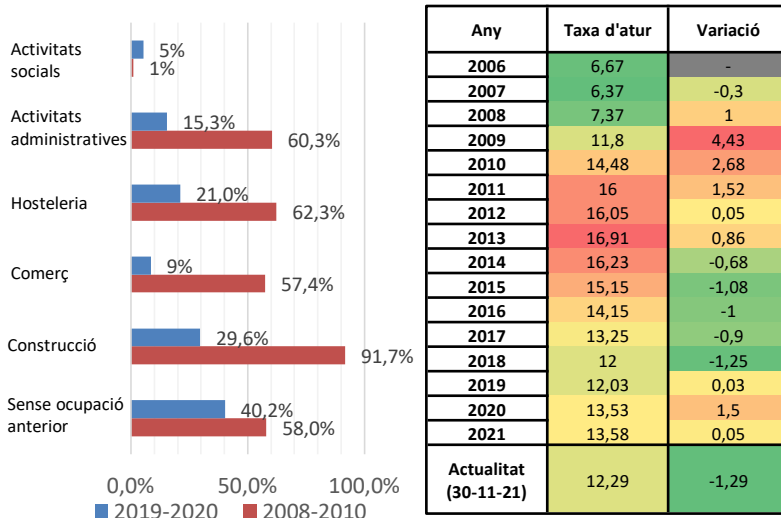

Figura 4 y 5. Taxa d'atur i variació de l'atur registrat, segons sector d'activitat en la crisi financera del 2008 i la crisi sanitària del 2020 a Cullera.

La variació de l'atur registrat permet determinar l'impacte d'una crisi sobre el sector laboral al municipi de Cullera. En aquest cas, es comparen els períodes 2008-2010 (amb extensió a l'any 2015) i 2019-2021, amb l'objectiu d'identificar la magnitud econòmica de la crisi del COVID-19 en relació amb la crisi dels anys 2007-2008.

Es tracta de crisis diferents amb efectes clars sobre les activitats econòmiques. D'una banda, la crisi financera va afectar principalment el sector de la construcció, amb un augment del 97% en el nombre d'aturats sobre aquesta activitat. En el cas de l'hosteleria i activitats administratives, el nombre d'aturats també va augmentar per damunt del 60% durant la crisi financera. Pel contrari, la crisi del COVID-19 també va registrar un important augment de persones aturades, sense arribar a la magnitud de la crisi anterior. No obstant això, la crisi provocada per la pandèmia ha deixat el seu major impacte en persones que no disposaven d'ocupació anterior, a causa de l'escassa demanda de treballadors de reforç durant els mesos d'estiu. Així, en el sector de la construcció i l'hosteleria també es van registrar entre el 20-30% més d'aturats respecte a l'any anterior. Només les activitats socials han tingut un major impacte en l'àmbit laboral, ja que el registre d'aturats en aquest sector va ser del 5% durant la crisi del COVID-19, enfront de l'1% que es va registrar en la crisi financera del 2008.

Globalment, la Taxa d'atur ha sigut més acusada durant la crisi immobiliària amb pics màxims manifestats l'any 2013 que van arribar al 16,91%, enfront de 13,58% de màxim registrat al primer trimestre de l'any 2021.

Sector	ERTE	ERE	Total
Agricultura	0	31	31
Construcció	13	17	30
Indústria	2	35	37
Serveis	40	940	980
Total	55	1023	1078

Ajudes	Convocatòries	Beneficiaris	Import
Recupera't	Empreses	427	552.500 €
	Ocupació	11	31.000 €
	Activitat hostalera	10	120.600 €
	Altres	38	143.200 €
	Total Recupera't	486	847.300 €
Parèntesis	Parèntesis I	208	480.600 €
	Parèntesis II	250	260.200 €
	Parèntesis III	228	253.800 €
	Total Parèntesis	686	994.600 €
TOTAL AJUDES		1172	1.841.900 €

Figura 6 y 7. ERTES i ERES segons sector econòmic, i ajudes directes per COVID

A causa de l'amenaça que la pandèmia suposava en el sector laboral, el Govern va decidir afrontar la crisi gràcies a l'ús i implantació de EREs i ERTES. D'aquesta manera, l'administració pública es compromet a sufragar part del sou dels treballadors que han perdut els seus llocs de treball de manera temporal.

A la ciutat de Cullera es van tramitar un total de 1.078 expedients, 55 ERTES i 1.023 ERES, dels quals més del 90% es van dirigir al sector serveis.

Per tot l'anteriorment exposat, l'ajuntament va establir una sèrie d'ajudes destinades a comerciants locals i menudes empreses. De les ajudes Recupera't es van beneficiar un total de 486 usuaris i es va transferir un total de 847.300 €. També es van oferir les ajudes Parèntesi, en les quals es van registrar 200 usuaris més que en les ciutats anteriorment, sent el pressupost total per a aquestes ajudes de 994.600 €.

Per tant, l'ajuntament ha tingut un total de 1.172 beneficiaris i s'han destinat un total de 1.841.900€ en ajudes per a la recuperació dels efectes del COVID-19.

IDEES PRINCIPALS:

- ✓ El nombre d'aturats ha augmentat durant la crisi del 2020, no obstant això, la quantitat d'aturats va ser major l'any 2008.
- ✓ La Taxa d'atur va ser més alta en la crisi immobiliària i fins l'any 2015.
- ✓ Es registren 55 ERTES i 1.023 ERES, sent el sector serveis el més afectat, amb un total de 980 expedients.
- ✓ En total, l'Ajuntament de Cullera ha destinat 1.841.900€ en ajudes a empreses.

Ocupació turística i Gestió de les platges

Indicador Rellevant: Ocupació turística i gestió a les platges.

La crisi sanitària ha afectat a l'ocupació turística. Tanmateix, la manera de gestionar espais turístics com les platges, ha sigut una qüestió de gran importància a les ciutats litorals. En aquest marc d'actuació, resulta necessari l'establiment de sistemes de gestió de platges adaptats i crear així llocs segurs que permeten que la concurrència pública en aquests llocs.

	2018			2020			2021		
	Juny	Juliol	Agost	Juny	Juliol	Agost	Juny	Juliol	Agost
Hotels	79,5%	82,3%	88,7%	23,5%	39,9%	44,1%	53,2%	71%	74,8%
Apartaments	53,5%	73,1%	92%	18,6%	34,3%	63,1%	30,8%	61%	69,5%
Apartahotels	71%	79,7%	86,4%	38%	43%	59,6%	44%	81,2%	84,5%
Hostals	55%	76,7%	74,2%	0%	44,5%	22%	0%	56,7%	90,3%
Pensions	65%	80%	82,5%	0%	46,4%	63,9%	35%	60,7%	82,7%
Càmpings	45%	60%	78,7%	25%	37%	47%	22%	38,2%	60%

Figura 8. Ocupació d'allotjaments turístics reglats.

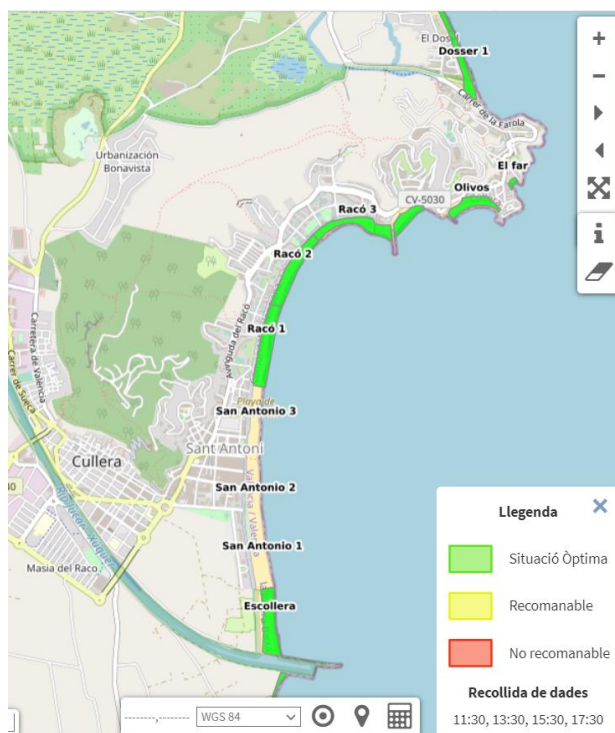
La crisi sanitària de la COVID-19 ha paralitzat l'activitat turística quasi per complet durant l'any 2020, amb una notable recuperació l'any 2021.

En relació amb l'arribada de turistes allotjats en l'oferta reglada, cal anotar que òbviament s'ha vist reduïda. L'ocupació hotelera durant el mes d'agost de 2018 va ser del 88%, mentre que el mateix mes de l'any 2020 no es va superar el 44%. Durant el 2021, la demanda va augmentar gràcies a l'avanç del procés de vacunació, però sense aconseguir el mateix nivell d'ocupació que hi havia abans de la pandèmia. El mes de juny d'enguany, es va superar el 50% d'ocupació hotelera i el 74% a l'agost (també es va registrar 84% d'ocupació en apartahotels en l'any 2021).

Un altre dels aspectes a analitzar en relació amb el comportament dels turistes, és el concepte de "platja segura" o "platja intel·ligent". Sens dubte ha cobrat una gran importància durant la pandèmia, ja que l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC), ha contribuït al fet que les platges siguin espais més sostenibles, accessibles i segurs, amb una millor resposta a les necessitats i expectatives dels usuaris que les visiten.

Per això, l'administració ha establert mesures de control i d'aforament en diferents serveis turístics, sent especialment rellevant a les platges. En aquest context, la idea de les Smart Cities en el marc general del Pla Director de Turisme Intel·ligent (PDTI) operatiu a la ciutat, suposa la posada de mesures específiques davant la necessitat de controlar espais molt concorreguts que pogueren suposar un focus de contagi.

En relació amb el control del platges, durant l'any 2021 s'han contractat un total de 38 auxiliars per part de la Generalitat Valenciana mitjançant el programa "Estiu Segur" i 7 informadors per part de l'ajuntament per a reforçar les mesures de seguretat.

Figuras 9. Mapa cartogràfic d'aforament en platges de Cullera

A més a més, l'Ajuntament va crear un geoportal en la plataforma de gvSIG en línia, en el qual es mostrava el nombre de persones que arribaven a les platges en relació amb l'aforament total determinat per a cada tram. Es tracta d'una eina de valor per a la gestió dels fluxos turístics sobre el seu principal recurs. Als mapes disponibles es podia consultar mitjançant un bàncer que es va facilitar en la pàgina web municipal www.cullera.es (Platges Segures), on hi havia un codi QR que donava accés directe als mapes d'aflluència.

També es van desenvolupar accions que apel·laren a la consciència dels visitants de Cullera a través de l'establiment de missatges informatius i recordatoris. Aquest tipus d'iniciatives han contribuït al fet que Cullera fos considerada una de les ciutats més segures i intel·ligents a l'època estival. Val a dir, que la platja del Dosser ha sigut considerada una de les 25 millors platges d'Espanya per a mantenir la distància social segons National Geographic.

IDEES PRINCIPALS:

- ✓ L'arribada de turistes en allotjaments reglats s'ha reduït notablement amb l'arribada de la pandèmia.
- ✓ La crisi sanitària ha suposat la necessitat de gestionar espais concorreguts per la COVID com són les platges.
- ✓ Les tecnologies d'informació geogràfica han ajudat a controlar l'aforament d'aquests espais. Gràcies al geoportal en línia, es permet visualitzar la freqüentació de turistes a les platges.
- ✓ Aquest tipus d'iniciatives contribueix a una millor gestió i una major seguretat a espais turístics com Cullera.

Utilidad, fuentes y metodología

BLOC D'INDICADORS

- SOCIAL, CULTURAL I ASSISTENCIAL
- ECONÒMIC
- AMBIENTAL I TERRITORIAL

TIPUS D'INDICADOR

- Desagregació de dades estadístiques d'escala o àmbit local, preferentment comparables, acudint a fonts oficials directes oferides per l'Ajuntament, o si escau a empreses subministradores de determinats serveis.
- Incorporació d'estadístiques bàsiques (INE, PECV), representades en forma de taules, gràfics de barres, histogrames, incloent el càlcul elemental de taxes o índexs, quan siga necessari.
- Bateria d'indicadors adaptables a models de Pressió-Estat-Resposta (OCDE), Model-Flux- Qualitat (EPA-EAA), a més d'aquells recollits en l'Estudi de Diagnòstic Tècnic de Funcions Urbanes (projecte CIUMED), Estratègia Urbana de Desenvolupament Urbà Sostenible Integrat (EDUSI) i l'Agenda 2030 de Nacions Unides.
- Aquests indicadors serviran de base o de complement en la seua adaptació a altres plans, estudis i diagnòstics ad hoc; tots ells necessaris per a la correcta planificació o gestió municipal i del seu territori.

PERIODICIDAD

- Anual / Trimestral: Necessitat d'actualització periòdica en funció de la publicació de dades i estadístiques oficials.

NOTAS IMPORTANTES

- L'equip tècnic (IIDL-UVEG), no es fa responsable de la qualitat d'aquelles dades que no vinguen dels diferents organismes i/o empreses de subministrament i de manera oficial.
- En cas de demostrar-se l'existència de dades manifestament errònies o contradictòries, es procedirà a la seua eliminació i/o correcció en la pròxima sèrie o publicació.
- Existeixen altres dades d'utilitat estadística municipal que han sigut descartats per la seua falta de sistematització. No obstant això, aquest tipus d'informació ha de ser tinguda en consideració per a millorar la interpretació completa de la realitat local de la ciutat de Cullera.

CRÈDITS

Direcció

Adrián Ferrandis Martínez

Coordinació Tècnica

Cristina García Cardona

Línia de col·laboració ambiental

José Vte Sánchez Cabrera

Neus Granell Ciscar

Javier Blázquez González

Línia de col·laboració social

Josep Vicent Pérez Cosín

Javier Blázquez González

Línia de col·laboració econòmica

Adrián Ferrandis Martínez

Cristina García Cardona

Javier Blázquez González